

CYFRIFON TERFYNOL 2018/19						
Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant	Cyllideb Arfaethedig 2018/19	Sefyllfa Terfynol 2018/19	Gor / (Tan) Wariant Gros 2018/19	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2018/19	Gor/(Tan) Wariant Net Sefyllfa Diwedd Tachwedd
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
<u>Gwasanaethau Oedolion</u>						
Gwasanaethau Pobl Hŷn						
Preswyl a Nyrsio - Cartrefi	11,408	10,868	(540)	0	(540)	(306)
Gofal Cartref	6,241	5,931	(310)	0	(310)	(318)
Eraill	1,821	1,902	81	0	81	25
	19,470	18,701	(769)	0	(769)	(599)
Gwasanaethau Anabledd Corff	2,296	2,079	(217)	0	(217)	(210)
Gwasanaethau Anabledd Dysgu	16,812	16,571	(241)	0	(241)	(193)
Gwasanaethau Iechyd Meddwl	3,443	3,413	(30)	0	(30)	57
Gwasanaethau Eraill (Oedolion)	2,937	2,939	2	0	2	40
<u>Cyfanswm Gwasanaethau Oedolion</u>	44,958	43,703	(1,255)	0	(1,255)	(905)
<u>Gwasanaethau Darparu (dangos cyllideb net)</u>						
Gofal Preswyl	(277)	(106)	171	0	171	274
Gofal Dydd	(91)	63	154	0	154	122
Gofal Cymunedol	469	1,033	564	0	564	552
Eraill	(14)	48	62	0	62	75
<u>Cyfanswm Gwasanaethau Darparu</u>	87	1,038	951	0	951	1,023

CYFRFION TERFYNOL 2018/19						
Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant	Cyllideb Arfaethedig 2018/19	Sefyllfa Terfynol 2018/19	Gor / (Tan) Wariant Gros 2018/19	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2018/19	Gor/(Tan) Wariant Net Sefyllfa Diwedd Tachwedd
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
<u>Gwasanaethau Eraill</u>						
Gwasanaethau Tai	1,844	1,933	89	0	89	138
Gwasanaethau Canolog Adrannol (<i>gan gynnwys arbedion yr Adran</i>)	4,060	4,290	230	0	230	230
Defnydd o gronfa benodol		0	0	0	0	(457)
<u>Cyfanswm Gwasanaethau Eraill</u>	5,904	6,223	319	0	319	(89)
<u>Cyfanswm Oedolion, Iechyd a Llesiant</u>	50,949	50,964	15	0	15	29

Oedolion, Iechyd a Llesiant

Gwasanaethau Pobl Hŷn - derbyniad grant hwyr a chynnydd yn yr incwm preswyl a nyrsio yn dilyn asesiadau a chynnydd yn y niferoedd. Lleihad yn y galw am becynnau gofal cartref yn ystod y flwyddyn.

Gwasanaethau Anabledd Corff - y tueddiad o leihad yn y nifer pecynnau gofal cartref a phreswyl a nyrsio yn parhau.

Gwasanaethau Anabledd Dysgu - tanwariant ar breswyl a nyrsio a llety cefnogol yn cael ei leihau gan orwariant ar wasanaethau dydd, cynlluniau cefnogol a gweithwyr maes.

Gwasanaethau Darparu - ail gyfeirio grant ar ddiwedd y flwyddyn yn lleddfu gorwariant yn rhannol. Costau staffio ychwanegol sydd bennaf gyfrifol am y gorwariant gyda rhai o'r rhesymau yn cynnwys cartrefi wedi bod mewn mesurau arbennig, argymhellion gan Arolygiaeth Gofal Cymru, a phenodi uwchlaw'r gyllideb. Costau yn uwch na'r incwm sydd yn cael ei ad-ennill ar Ofal Cymunedol.

Gwasanaethau Tai - pwysau cynyddol ar lety dros dro i'r digartref a llithriad mewn gwireddu cynllun arbedion, ond derbyniad grantiau ar ddiwedd y flwyddyn ac incwm uwch yn lleihau'r gorwariant a adroddir.

Gwasanaethau Canolog Adrannol - derbyniad incwm a swyddi gwag yn lleihau effaith y llithriad mewn gwireddu gwerth £372k o gynlluniau arbedion o 2017/18.

Gan fod sefyllfa yr adran yn well na'r hyn oedd wedi ei ragweld, yn groes i'r bwriad gwreiddiol does dim angen gwneud defnydd o'r cyllid o £457k, sydd gyfwerth â grant cefnogi gwasanaethau cymdeithasol a dderbyniwyd yn 2017/18 i gynorthwyo i leddfu'r gorwariant.

Oherwydd lefel y gorwariant gan y gwasanaeth Darparu, mae'r i'r Aelod Cabinet Oedolion a'r Pennaeth Adran yn edrych i wraidd y mater er mwyn lleihau'r gorwariant.

CYFRIFON TERFYNOL 2018/19						
Adran Plant a Theuluoedd	Cyllideb Arfaethedig 2018/19	Sefyllfa Terfynol 2018/19	Gor / (Tan) Wariant Gros 2018/19	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2018/19	Gor/(Tan) Wariant Net Sefyllfa Diwedd Tachwedd
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth Gwasanaeth	609	589	(20)	0	(20)	(22)
Gweithredol	2,059	2,370	311	0	311	273
Lleoliadau						
Lleoliadau All-Sirol	1,587	2,704	1,117	0	1,117	990
Maethu Drwy Asiant	1,009	966	(43)	0	(43)	(2)
Maethu Mewnol	1,701	1,977	276	0	276	256
Gwasanaethau Cefnogol ac Eraill	1,594	1,757	163	0	163	139
	5,891	7,404	1,513	0	1,513	1,383
Ôl-16	998	1,327	329	0	329	175
Arbenigol/Derwen	1,682	2,010	328	0	328	242
Cyfiawnder Ieuenctid	239	195	(44)	0	(44)	(44)
Blynyddoedd Cynnar	155	118	(37)	0	(37)	5
Ieuenctid	871	711	(160)	0	(160)	(179)
Eraill	1,584	1,560	(24)	0	(24)	52
Derbyniad Grant 2018/19		(552)	(552)	0	(552)	(552)
Addasiad Cau Cyfrifon 2018/19			0	(1,544)	(1,544)	0
Cyfanswm Plant a Theuluoedd	14,088	15,732	1,644	(1,544)	100	1,333

Plant a Theuluoedd

Gweithredol - y tueddiad yn parhau ers 2017/18 gyda chostau staff uwchlaw lefel y gyllideb ynghyd â chynnydd yn y nifer o blant mewn gofal ond ddim mewn lleoliadau drytach, mae'r maes wedi derbyn adnodd ychwanegol o £100k ar gyfer 2019/20 ymlaen.

Lleoliadau - pedwar achos lleoliad all-sirol newydd, gyda chynnydd yn nifer y pecynnau ac yng nghyfartaledd cost, bu hefyd gwtogiad yng nghyfraniadau lechyd. Gorwariant cynyddol yn maethu mewnol, ar y cynllun 'Aros Ymlaen' a gwasanaethau cefnogol. Mae adolygiad o'r ymrwymadau all-sirol wedi ei gynnal sydd wedi amlygu newid i'r math o achosion dros y blynyddoedd diwethaf, ac felly i'r costau cysylltiedig. Bydd y maes yn destun adroddiad gan yr Adran Plant.

Ôl-16 - achosion wedi trosglwyddo o leoliadau all-sirol yn cyfrannu at y gorwariant, gyda dau becyn costus yn gyfrifol am gyfran sylweddol o'r gost.

Arbenigol/Derwen – cynnydd pellach yn y gorwariant i £328k, £212k ohono ar gynlluniau cefnogol yn dilyn cynnydd yn y galw am wasanaeth ac am gefnogaeth arbenigol a £95k o ganlyniad i nifer o ffactorau gan Uned Hafan y Sêr.

Ieuentid – cyfnod trosiannol o ddarparu'r gwasanaeth ieuentid gydag arbedion wedi cael eu gwireddu ymlaen llaw.

Nodir gorwariant cynyddol ar nifer o benawdau'r gyllideb ers yr adolygiad diwethaf, sydd wedi arwain at orwariant gros o £2.2m erbyn diwedd y flwyddyn ariannol. Yn Rhagfyr, bu i'r Cyngor dderbyn grant o £552k gan Lywodraeth Cymru i gefnogi gwasanaethau cymdeithasol cynaliadwy, oherwydd sefyllfa ariannol yr Adran Plant, mae'n briodol fod yr arian yn cael ei ddefnyddio i geisio lleihau'r gorwariant gros o £2.2m i £1.6m.

O ystyried lefel gorwariant yr Adran, yn unol â phenderfyniad Cabinet 22 Ionawr 2019, mi fydd y Prif Weithredwr, Pennaeth Cyllid a'r Cyfarwyddwr Corfforaethol yn cyfarfod gyda'r Aelod Cabinet a Phennaeth yr Adran Plant a Theuluoedd i roi sylw i faterion ariannol yr adran.

Argymhellir fod yr Adran Plant a Theuluoedd yn derbyn cymorth ariannol un-tro rhannol o £1,544k i gyfyngu lefel y gorwariant sydd i'w gario ymlaen gan yr Adran i £100k, i'w cynorthwyo i symud ymlaen i wynebu her 2019/20.

CYFRIFON TERFYNOL 2018/19						
Adran Addysg	Cyllideb Arfaethedig 2018/19	Sefyllfa Terfynol 2018/19	Gor / (Tan) Wariant Gros 2018/19	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2018/19	Gor/(Tan) Wariant Net Sefyllfa Diwedd Tachwedd
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Ysgolion Datganoledig	72,430	72,430	0	0	0	0
Gwasanaethau Ansawdd Ysgolion	(341)	(656)	(315)	0	(315)	(140)
Isadeiledd a Gwasanaethau Cefnogol						
Cludiant	4,606	4,971	365	0	365	447
Gwasanaeth Atodol	500	543	43	0	43	204
Eraill	(133)	(253)	(120)	0	(120)	(10)
	4,973	5,261	288	0	288	641
Arweinyddiaeth a Rheolaeth	2,124	2,147	23	0	23	47
Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad	4,140	4,260	120	0	120	193
Addasiad Cau Cyfrifon 2018/19				(16)	(16)	0
Cyfanswm Addysg	83,326	83,442	116	(16)	100	741

Addysg

Gwasanaethau Ansawdd Ysgolion - cynnydd yn y tanwariant yn dilyn derbyniad grant a chymeradwyaeth gan Lywodraeth Cymru i ail-gyfeirio grant arall ar ddiwedd y flwyddyn. Trosiant staff a lleihad mewn costau hefyd yn cyfrannu at y sefyllfa ffafriol.

Cludiant - Gorwariant o £365k, gyda Bysus Ysgol yn gorwario £196k, Tacsis £170k a thanwariant o (£1k) ar Incwm Cludiant Ôl-16. Gostyngiad o (£82k) yn y tueddiad gorwariant gyda lleihad yn y gwariant ar dacsis ysgolion sydd bennaf gyfrifol am y symudiad ers yr adolygiad diwethaf. Cynnydd yn y gorwariant ar gludiant bysus ysgol oherwydd addasiadau ac ychwanegiadau i gytundebau.

Mae'r maes Cludiant wedi bod yn destun adolygiad i geisio rheoli'r cynnydd yn y gwariant gan yr Adran yn ystod y flwyddyn. Dyrannwyd adnodd ychwanegol ar gyfer y maes yma yn 2019/20, sydd yn ddatrysiad rhannol ond mae'r angen am waith pellach yn parhau. Ymhellach, mae'r Adran Addysg a'r Adran Amgylchedd yn bwriadu gwneud gwaith ar y cyd i'r dyfodol i fanteisio ar gyfleoedd effeithlonrwydd.

Isadeiledd a Gwasanaethau Cefnogol - Gwasanaeth Atodol - derbyniad grant hwyr yn helpu i leddfu'r diffyg incwm pryduau ysgol, elfen gofal o'r cynllun brecwast a'r gorwariant ar faterion staffio a salwch yn Arlwyath, Glanhau a Gofalu am ysgolion.

Isadeiledd a Gwasanaethau Cefnogol - Eraill - llai o alwadau ar nifer o gyllidebau amrywiol gan gynnwys cyllideb o £54k yn cael ei ryddhau yn dilyn i gytundeb lefel gwasanaeth rhwng awdurdodau Cymru â'r Bwrdd Arholi CBAC ddod i ben.

Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad - ail gyfeirio defnydd o grant ar ddiwedd y flwyddyn yn lleihau effaith y gorwariant yn ystod y cyfnod trosiannol i'r gyfundrefn newydd gan yr Unedau Cyn Ysgol ABC. Y gorwariant sydd yn ymwneud ag amgylchiadau mewn un ganolfan benodol ac ar Addysg heblaw mewn Ysgol yn cael ei leihau gan danwariant gan yr unedau anghenion dysgu ychwanegol ac ar nifer o gyllidebau amrywiol.

Argymhellir fod yr Adran Addysg yn derbyn cymorth ariannol rhannol un-tro o £16k gan gyfyngu lefel y gorwariant sydd i'w gario ymlaen gan yr Adran i £100k, i'w cynorthwyo i symud ymlaen i wynebu her 2019/20.

CYFRIFON TERFYNOL 2018/19						
Adran Economi a Chymuned	Cyllideb Arfaethedig 2018/19	Sefyllfa Terfynol 2018/19	Gor / (Tan) Wariant Gros 2018/19	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2018/19	Gor/(Tan) Wariant Net Sefyllfa Diwedd Tachwedd
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth	335	334	(1)	0	(1)	0
Dysgu Cymunedol	1,676	1,591	(85)	0	(85)	(44)
Twristiaeth a Threftadaeth	1,071	1,084	13	0	13	23
Economi a Chymuned	131	126	(5)	0	(5)	6
Cymunedau'n Iach	866	1,129	263	0	263	202
Addasiad Cau Cyfrifon 2018/19				(157)	(157)	0
Cyfanswm Economi a Chymuned	4,079	4,264	185	(157)	28	187

Economi a Chymuned

Dysgu Cymunedol - swyddi gwag ac arbedion wedi eu gwireddu yn fuan yn gyfrifol am y tanwariant.

Twristiaeth a Threftadaeth - lleihad yn y gorwariant a adroddir sydd yn gyfuniad o orwariant o £72k gan Storiell ar gostau staff a diffyg incwm, ond tanwariant ar y Celfyddydau ac Archifau yn cynorthwyo'r sefyllfa ariannol.

Economi a Chymuned - Hafan, Pwllheli a Doc Fictoria, Caernarfon yn gorwario ond yn cael ei leddfu gan danwariant ar barciau gwledig a drwy ragori ar incwm traethau.

Cymunedau'n Iach - £157k o'r gorwariant o ganlyniad i lithriad yn yr amserlen sefydlu cwmni 'Byw'n Iach' i redeg y cyfleusterau hamdden. Gorwariant ar gostau staff a gostyngiad incwm canolfannau hamdden hefyd yn cyfrannu at y gorwariant o £263k.

Argymhellir digolledu'r Adran Economi a Chymuned £157k, sef swm y gorwariant o ganlyniad i lithriad yn yr amserlen sefydlu cwmni Byw'n Iach i redeg y cyfleusterau hamdden, sydd felly yn cyfyngu lefel y gorwariant i'w gario mlaen gan yr Adran i £28k.

CYFRIFON TERFYNOL 2018/19						
Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol (yn cynnwys Cefnffyrdd)	Cyllideb Arfaethedig 2018/19	Sefyllfa Terfynol 2018/19	Gor / (Tan) Wariant Gros 2018/19	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2018/19	Gor/(Tan) Wariant Net Sefyllfa Diwedd Tachwedd
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwasanaethau Priffyrdd (cynnwys Cefnffyrdd)	9,274	9,368	94	0	94	39
Gwasanaethau Peirianeg	498	493	(5)	0	(5)	(1)
Gwasanaethau Bwrdeistrefol						
Gwastraff	10,491	10,994	503	0	503	470
Eraill	3,588	3,614	26	0	26	81
Addasiad Cau Cyfrifon 2018/19				(518)	(518)	0
Cyfanswm Priffyrdd a Bwrdeistrefol	23,851	24,469	618	(518)	100	589

Priffyrdd a Bwrdeistrefol (gan gynnwys Cefnffyrdd)

Gwasanaethau Priffyrdd - gostyngiad yn yr incwm ar gytundebau allanol ar waith ffyrdd a goleuo. Er bod y gaeaf wedi bod yn gymharol fwyn, bu gorwariant o ganlyniad i nifer o stormydd.

Gwastraff - cynnydd yn y gorwariant i £503k, gyda gorwariant ar gostau staffio a chostau cysylltiedig â salwch. Gwelwyd cynnydd mewn costau gweithredol a thrafnidiaeth, cynnal a chadw'r fflyd ac ymdrin a chludo deunyddiau ailgylchu. Er fod yr adran wedi cymryd camau i leihau costau drwy newid shifftiau a threfniadau cylchdeithiau casglu, oedd fod i ddod i rym yn Nhachwedd 2018 yn Nwyfor ac yna Arfon a Meirionnydd yn 2019/20, bu llithriad yn yr amserlen gweithredu i 2019/20.

Gwasanaethau Bwrdeistrefol Eraill - er fod costau rhedeg a hurio cerbydau yn parhau i fod yn broblemus, incwm uwch ar amlosgiadau a chladdedaethau a thanwariant ar gyllidebau amrywiol yn lleihau lefel y gorwariant erbyn diwedd y flwyddyn.

Er fod rhai camau eisioes wedi eu cymryd ar yr ochr Gwastraff yn ystod y flwyddyn i sicrhau mesurau i weithredu o fewn y gyllideb, nodir bu oedi gyda'r gweithrediad eleni.

Argymhellir fod yr Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol yn derbyn cymorth ariannol rhannol un-tro o £518k i gyfyngu lefel y gorwariant sydd i'w gario ymlaen gan yr Adran i 2019/20 i £100k, i'w cynorthwyo i wynebu her 2019/20.

CYFRIFON TERFYNOL 2018/19						
Adran Amgylchedd	Cyllideb Arfaethedig 2018/19	Sefyllfa Terfynol 2018/19	Gor / (Tan) Wariant Gros 2018/19	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2018/19	Gor/(Tan) Wariant Net Sefyllfa Diwedd Tachwedd
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth yr Adran	518	468	(50)	0	(50)	(81)
Gwasanaethau Cynllunio						
Rheolaeth Datblygu	73	(72)	(145)	0	(145)	82
Eraill	192	174	(18)	0	(18)	(17)
	265	102	(163)	0	(163)	65
Gwasanaethau Gofal Stryd a Thrafnidiaeth						
Rheolaeth Rhwydwaith (Trafnidiaeth)	749	493	(256)	0	(256)	(128)
Parcio a Gorfodaeth Parcio	(1,965)	(1,974)	(9)	0	(9)	(19)
Cludiant Integredig	1,703	1,794	91	0	91	(48)
	487	313	(174)	0	(174)	(195)
Cefn Gwlad a Mynediad	709	719	10	0	10	5
Gwarchod y Cyhoedd	1,712	1,632	(80)	0	(80)	(29)
Eiddo, Gofalu, Arlwyo a Glanhau	1,436	1,401	(35)	0	(35)	66
Addasiad Cau Cyfrifon 2018/19				392	392	0
Cyfanswm Amgylchedd	5,127	4,635	(492)	392	(100)	(169)

Amgylchedd

Rheolaeth - arbedion ymlaen llaw yr Adran wedi arwain at arbedion un-tro ar y pennawd Rheolaeth.

Gwasanaeth Cynllunio - cryn gynnydd yn yr incwm erbyn diwedd y flwyddyn yn y maes Rheolaeth Datblygu o ganlyniad i ddau gais sylweddol ynghyd â gwaith gan swyddogion ar brosiect efo'r Grid Cenedlaethol a chwmni Horizon. Tanwariant ar wasanaethau, cyflenwadau a chludiant.

Gwasanaethau Gofal Stryd a Thrafnidiaeth - gorgyflawni incwm a chynnydd nodedig yn yr incwm ar gau ffyrdd, sydd yn rhan o gynlluniau arbedion yr Adran ar gyfer 2019/20 ymlaen, ynghyd â thanwariant staff.

Yn Cludiant Integredig, tanwariant ar gostau staff a rhagori ar incwm yn lleihau effaith y costau ychwanegol yn deillio o ail-dendro teithiau bysus dau weithredwr bysus. Gan fod yr Adran yn ei gyfanwydd yn tanwario, nid oes bwriad bellach i ddefnyddio'r gronfa a neilltuwyd yn 2017/18 tuag at y costau cynyddol. Mae'r Adran yn y broses o gynnal adolygiad o gludiant cyhoeddus ac wedi comisiynu ymchwil gan y Brifysgol i adolygu'r ddarpariaeth.

Gwarchod y Cyhoedd - incwm a grantiau ychwanegol a thanwariant ar nifer o benawdau'r gyllideb.

Eiddo, Gofalu, Arlwyo a Glanhau - symudiad ffafriol o £100k o ganlyniad i leihad mewn costau staff gan gynnwys secondiadau a mamolaeth.

Yn unol â'r Rheoliadau Ariannol **argymhellir** cadw at y drefn arferol i ganiatau i'r Adran Amgylchedd gadw (£100k) o'i danwariant, a symud (£392k) sef y swm uwchlaw (£100k), i'w ddefnyddio i gynorthwyo'r adrannau sydd wedi gorwario yn 2018/19.

CYFRIFON TERFYNOL 2018/19						
Adran Ymgynghoriaeth	Cyllideb Arfaethedig 2018/19	Sefyllfa Terfynol 2018/19	Gor / (Tan) Wariant Gros 2018/19	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2018/19	Gor/(Tan) Wariant Net Sefyllfa Diwedd Tachwedd
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwasanaethau Ffyrdd a Pheirianeg	(196)	(259)	(63)	0	(63)	(2)
Gwasanaeth Adeiladu	(93)	(92)	1	0	1	(3)
Gwasanaethau Uned Rheoli Risg Llifogydd	433	417	(16)	0	(16)	1
Rheolaeth Adeiladu	52	71	19	0	19	(7)
Cyfanswm Ymgynghoriaeth	196	137	(59)	0	(59)	(11)

Ymgynghoriaeth

Gwasanaethau Ffyrdd a Pheirianeg - symudiad ffafriol o (£61k) ers yr adolygiad diwethaf, gwaith ar ddiwedd y flwyddyn ar gynlluniau gan Gynghorau eraill a Llywodraeth Cymru wedi arwain at incwm uwch na'r rhagolygon.

Gwasanaeth Uned Rheoli Risg a Llifogydd - grantiau ychwanegol am waith systemau draenio wedi rhagori'r targed incwm.

Rheolaeth Adeiladu - diffyg incwm yn gyfrifol am y gorwariant ar ddiwedd y flwyddyn yn dilyn i staff yr uned weithio ar brosiect nad oedd yn denu incwm, sef Adolygiad Ffordd Gwynedd gyda golwg ar wella trefniadau i'r dyfodol.

CYFRIFON TERFYNOL 2018/19						
Adrannau Canolog	Cyllideb Arfaethedig 2018/19	Sefyllfa Terfynol 2018/19	Gor / (Tan) Variant Gros 2018/19	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Variant Addasedig 2018/19	Gor/(Tan) Wariant Net Sefyllfa Diwedd Tachwedd
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Tîm Rheoli Corfforaethol a Chyfreithiol	1,817	1,741	(76)	0	(76)	(93)
Cyllid (a Thechnoleg Gwybodaeth)	5,892	5,833	(59)	0	(59)	(53)
Cefnogaeth Gorfforaethol	7,851	7,790	(61)	0	(61)	(59)
Cyfanswm Adrannau Canolog	15,560	15,364	(196)	0	(196)	(205)

Adrannau Canolog

Tim Rheoli Corfforaethol a Chyfreithiol - tanwariant o (£76k) erbyn diwedd y flwyddyn, sydd yn gyfuniad o dderbyniad incwm ychwanegol gan yr Uned Gyfreithiol, lleihad mewn costau yn y maes Cynllunio Argyfwng a swydd wag. Bydd yr arbedion yma yn rhan o gynlluniau arbedion ar gyfer 2019/20 ymlaen.

Cyllid (a Thechnoleg Gwybodaeth) - tanwariant un-tro ar swyddi ar draws yr Adran sydd bennaf gyfrifol am y tanwariant, ynghyd â denu incwm ychwanegol. Derbyniad incwm uwch ers yr Adolygiad Tachwedd sydd yn cynnwys derbyniad grant ychwanegol gan Lywodraeth Cymru am y maes gweinyddu rhyddhad trethi annomestig. Yr arbedion ymlaen llaw wedi eu cynllunio mewn paratoad i allu cyfrannu at gynlluniau arbedion 2019/20 ymlaen.

Cefnogaeth Gorfforaethol - y tanwariant yn gyfuniad o arbedion staffio un-tro o ganlyniad i swyddi gwag, ynghyd â llwyddiant yr Adran i ddenu incwm allanol uwchlaw lefel y gyllideb yn y maes Iechyd Galwedigaethol a Chyfieithu, gyda'r bwriad o'u defnyddio fel rhan o gynlluniau arbedion o 2019/20 ymlaen.

CYFRIFON TERFYNOL 2018/19						
Corfforaethol (Dim ond yn adlewyrchu y gwahaniaethau)	Cyllideb Arfaethedig 2018/19	Sefyllfa Terfynol 2018/19	Gor / (Tan) Wariant Gros 2018/19	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2018/19	Gor/(Tan) Wariant Net Sefyllfa Diwedd Tachwedd
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Treth y Cyngor	*	*	(24)		(24)	0
Premiwm Treth Cyngor	*	*	(19)	19	0	0
Gostyngiadau Treth Cyngor	*	*	(265)		(265)	0
Derbyniad Llog Net	*	*	(139)		(139)	8
Costau Cyfalaf	*	*	(551)	551	0	0
Cynnal a Chadw Corfforaethol	*	*	(738)	738	0	0
Cyllidebau a ddychwelwyd gan Adrannau			(937)		(937)	0
Eraill	*	*	(651)		(651)	(55)
Addasiad Cau Cyfrifon 2018/19 - <i>i falansau cyffredinol</i>				173	173	0
				1,481		
Addasiad Cau Cyfrifon 2018/19 - <i>i gyllido gorwariant</i>				1,843	1,843	0
Cyfanswm Corfforaethol	*	*	(3,324)	3,324	0	(47)

Corfforaethol

Treth y Cyngor a Premiwm Treth y Cyngor - Sefyllfa ffafriol o dreth ychwanegol o (£24k) ar Dreth y Cyngor a (£19k) Premiwm Treth y Cyngor. Cynnydd o dros 60% eleni yn nifer yr eiddo mae Swyddfa'r Prisiwr wedi caniatáu i drosglwyddo o'r rhestr Treth y Cyngor i Drethi Annomestig, sef 453 o eiddo (282 yn 2017/18, a 199 yn 2016/17). Byddwn yn parhau i dynnu sylw Llywodraeth Cymru a'r Swyddfa Prisiwr at y sefyllfa anfodddhaol yma.

Gostyngiadau Treth y Cyngor - tanwariant o (£265k) gan fod niferoedd ceisiadau y cynllun Gostyngiad Treth y Cyngor (budd-daliadau) yn gyffredinol ar ei lefel isaf o'i gymharu â'r ddwy flynedd flaenorol ar hyd Gogledd a Chanolbarth Cymru.

Derbyniad Llog Net - newidiadau diweddar yn y maes rheolaeth trysorlys yn galluogi Cyngorau Cymru i fuddsoddi mewn eiddo buddsoddi sydd wedi arwain at ddychweliadau uwch.

Costau Cyfalaf - polisi rheolaeth trysorlys presennol yn golygu gellid osgoi benthyca allanol eleni sydd yn creu tanwariant yn erbyn y gyllideb costau cyfalaf. Yn dilyn sefydlu Cynllun Rheoli Asedau 2019/20 ymlaen yn ddiweddar, awgrymir y dylid dargyfeirio'r tanwariant i gronfa i'w ddefnyddio i gynorthwyo gyda ariannu'r rhaglen gyfalaf.

Cynnal a Chadw Corfforaethol - gan fod y Cyngor yn disgwyl penderfyniad am grant gan Lywodraeth Cymru sydd i'w wario ar nifer o safleoedd ysgolion, mae rhan o gyllideb cynnal a chadw eleni wedi ei neilltuo fel arian cyfatebol i ddenu'r grant. Awgrymir y dylid trosglwyddo'r arian i gronfa benodol i'r pwrpas.

Cyllidebau a ddychwelwyd gan Adrannau - yn dilyn derbyniad grant gan Lywodraeth Cymru i ariannu y cynnydd yn nhâl athrawon ar ddiwedd Rhagfyr bu modd rhyddhau cyllideb o (£617k), ac ni fu'r galw mor ddwys yn sgil newidiadau awto-gorffestriad pensiwn

Erail - y pwysau ar nifer o benawdau'r gyllideb ddim cymaint â'r hyn a ragwelwyd ac felly yn tanwario.

Argymhellir fod (£19k) cysylltiedig â'r premiwm Treth y Cyngor yn cael ei neilltuo i gronfa benodol i'w ystyried ar gyfer y Strategaeth Dai, (£551k) yn ymwneud â chostau cyfalaf yn cael ei drosglwyddo i gronfa ariannu'r rhaglen gyfalaf, (£738k) ar gynnal a chadw i'w drosglwyddo i gronfa cynnal a chadw. Defnyddio (£1,843k) o'r tanwariant net ar gyllidebau Corfforaethol i gynorthwyo'r adrannau sydd wedi gorwario yn 2018/19, gyda gweddill y tanwariant sef (£173k) i fynd i falansau cyffredinol y Cyngor.